EUROPAPARLAMENTET

2004 *2009*

Utskottet för rättsliga frågor

PRELIMINÄR VERSION
2003/0168(COD)

29.3.2005

***I
FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II)
(KOM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Diana Wallis

Teckenförklaring

*	Samrådsförfarandet *majoritet av de avgivna rösterna*
**I	Samarbetsförfarandet (första behandlingen) *majoritet av de avgivna rösterna*
**II	Samarbetsförfarandet (andra behandlingen) *majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten* *majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten*
***	Samtyckesförfarandet *majoritet av parlamentets samtliga ledamöter utom i de fall som avses i artiklarna 105, 107, 161 och 300 i EG-fördraget och artikel 7 i EU-fördraget*
***I	Medbeslutandeförfarandet (första behandlingen) *majoritet av de avgivna rösterna*
***II	Medbeslutandeförfarandet (andra behandlingen) *majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten* *majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten*
***III	Medbeslutandeförfarandet (tredje behandlingen) *majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna det gemensamma utkastet*

(Angivet förfarande baseras på den rättsliga grund som kommissionen föreslagit.)

Ändringsförslag till lagtexter

Parlamentets ändringar markeras med ***fetkursiv stil.*** *Kursiv stil* används för att uppmärksamma berörda avdelningar på eventuella problem i texten. Kursiveringen används för att markera ord eller textavsnitt som det finns skäl att korrigera innan den slutliga texten produceras (exempelvis om en språkversion innehåller uppenbara fel eller saknar textavsnitt). Dessa förslag underställs berörda avdelningar för godkännande.

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION 5

MOTIVERING 35

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR MEDBORGERLIGA FRI- OCH RÄTTIGHETER SAMT RÄTTSLIGA OCH INRIKES FRÅGOR

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II)
(KOM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

(Medbeslutandeförfarandet: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2003)0427)[1],

– med beaktande av artikel 251.2 och artikel 61 c i EG-fördraget, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag (C5-0338/2003),

– med beaktande av artikel 51 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A6-.../2005).

1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.

2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ny text för parlamentet om kommissionen har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag eller ersätta det med ett nytt.

3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

Kommissionens förslag	Parlamentets ändringar
Ändringsförslag 1 Skäl 5	
(5) Denna förordnings tillämpningsområde måste utformas på ett sådant sätt att överensstämmelse uppnås med förordning (EG) nr 44/2001 ***och med 1980 års Romkonvention***.	(5) Denna förordnings tillämpningsområde ***och bestämmelser*** måste utformas på ett sådant sätt att överensstämmelse uppnås med ***rådets*** förordning (EG) nr 44/2001 ***av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område och förordning (EG) nr .../… om tillämplig lag på avtalsförpliktelser (Rom I)***.

[1] EUT C ... / Ännu ej offentliggjort i EUT.

Motivering

Det är självklart att förordningen skall stämma överens inte enbart med 1980 års Romkonvention, vilken kommer att ha fortsatt rättsverkan på grund av att Danmark inte deltar i antagandet av förordningen, utan även med den nya förordning som kommer att bli resultatet av Rom I-projektet.

Ändringsförslag 2
Skäl 5a (nytt)

	(5a) Hänsyn till gemenskapsrättens konsekvens kräver att denna förordning inte påverkar bestämmelser om tillämplig lag eller bestämmelser av betydelse för valet av tillämplig lag som finns i sekundärrätten, utöver denna förordning, såsom lagvalsregler på särskilda områden, internationellt tvingande regler av gemenskapsrättsligt ursprung och de grundläggande rättsliga principerna för den inre marknaden. Följaktligen bör denna förordning främja den inre marknadens funktion, särskilt den fria rörligheten för varor och tjänster.

Motivering

Detta ändringsförslag som grundar sig på ordalydelsen i kommissionens skäl 19 skall läsas tillsammans med förslaget till ändring av artikel 1 (”Materiellt tillämpningsområde”, en rubrik som bör ändras till ”Sakrättsligt tillämpningsområde”). Det är viktigt att bestämmelserna i denna förordning inte hindrar den inre marknadens funktion.

Ändringsförslag 3
Skäl 7

(7) ***Principen om att tillämpa lagen i det land där den skadevållande händelsen inträffade är huvudregeln vid utomobligatoriska förpliktelser i nästan alla medlemsstater. Den konkreta tillämpningen av denna princip varierar emellertid när fallet har anknytning till flera länder. Detta leder till rättsosäkerhet***.	(7) ***För att minimera rättsosäkerheten är det nödvändigt att lagvalsreglerna är så enhetliga som möjligt i alla medlemsstater. Behovet av rättssäkerhet måste dock alltid underordnas det tvingande behovet att skipa rättvisa i enskilda fall och domstolarna måste följaktligen ges manöverutrymme. Vidare är det nödvändigt att respektera parternas avsikt i de fall då de uttryckligen har valt***

	vilken lag som skall vara tillämplig om skadeståndsgrundande händelser inträffar eller då domstolen rimligen kan sluta sig till att ett sådant val har gjorts.

Motivering

Även om det har sina fördelar att som huvudregel välja att tillämpa lagen i det land där den skadeståndsgrundande händelsen har inträffat, behöver reglerna göras mer flexibla för att ge domstolarna möjlighet att skipa rättvisa i enskilda fall. Det är också viktigt att respektera parternas avtalsfrihet.

Ändringsförslag 4
Skäl 8

(8) ***En enhetlig regel*** bör göra det lättare att förutse hur domstolarna kommer att döma och den bör bygga på en rimlig avvägning mellan skadevållarens och den skadelidandes intressen. ***Anknytningen till det land där den direkta skadan uppkom skapar en sådan balans mellan skadevållarens och den skadelidandes intressen, och den svarar mot den moderna uppfattningen om skadeståndsrätten och utvecklingen mot strikt ansvar***.	(8) ***Denna förordning*** bör göra det lättare att förutse hur domstolarna kommer att döma och den bör bygga på en rimlig avvägning mellan skadevållarens och den skadelidandes intressen. ***Förordningen bör också uppfylla parternas rimliga förväntningar genom att domstolarna ges möjlighet att ta ställning till frågan om tillämplig lag i ett givet ärende på ett sådant sätt att hänsyn tas till behoven i samband med internationell handel och internationella transaktioner i en statssammanslutning utan inre gränser***.

Motivering

Se motiveringen till ändringsförslaget avseende skäl 7. Det är dessutom osäkert vad som menas med ”den moderna uppfattningen om skadeståndsrätten”. Hänvisningen till strikt ansvar förefaller inte heller nödvändig.

Ändringsförslag 5
Skäl 8a (nytt)

	(8a) Lagvalsreglerna i denna förordning omfattar också förpliktelser som följer av strikt ansvar, och de harmoniserade bestämmelserna om anknytningsfaktorer gäller också frågan om ansvarskapacitet vid skadeståndsgrundande händelser.

Motivering

Särskilt (men inte enbart) med tanke på förpliktelser i samband med trafikolyckor, där fordonsägaren har strikt ansvar, är det viktigt att klargöra att lagvalsreglerna också omfattar strikt ansvar. Det bör också klargöras att de harmoniserade bestämmelserna om anknytningsfaktorer även gäller frågan om ansvarskapacitet vid skadeståndsgrundande händelser.

Ändringsförslag 6
Skäl 9

(9) Särskilda regler bör införas för speciella skadeståndsgrundande händelser där huvudregeln inte tillgodoser behovet av en rimlig intresseavvägning.	***utgår***

Motivering

Detta skäl är onödigt med beaktande av den nya infallsvinkel som anläggs.

Ändringsförslag 7
Skäl 9a (nytt)

	(9a) Vid prövning av vilken lag som skall tillämpas bör hänsyn även tas till nödvändigheten av att tillgodose en hög konsumentskyddsnivå, och den vikt som gemenskapens lagstiftare lägger vid konsumentskydd bör betonas.

Ändringsförslag 8
Skäl 10

(10) Lagvalsregeln om produktansvar bör uppfylla följande mål: En rättvis fördelning av de risker som hör till ett modernt samhälle vilket kännetecknas av en hög grad av teknikanvändning och av en strävan efter att skydda konsumenternas hälsa, att uppmuntra innovationsverksamhet, att garantera rättvisa konkurrensförhållanden och att underlätta handelsutbyte. Anknytningen	***utgår***

till lagen i det land där den skadelidande har sin vanliga vistelseort tillsammans med en "förutsebarhetsregel" innebär en god avvägning mellan dessa mål.

Motivering

Huvudreglerna täcker utmärkt väl fall avseende produktansvar.

Ändringsförslag 9
Skäl 11

(11) Lagvalsregeln om skador vid otillbörlig konkurrens bör skydda konkurrerande företag, konsumenterna och allmänheten i stort och säkra en fungerande marknadsekonomi. Anknytningen till lagen i det land där marknaden har påverkats gör det möjligt att uppnå dessa mål, utom i särskilda fall där det finns skäl att tillämpa andra regler.	***utgår***

Motivering

Huvudreglerna täcker utmärkt väl fall avseende otillbörlig konkurrens. Det är dessutom osäkert vad som exakt avses med "skador vid otillbörlig konkurrens". Om en särskild regel för "skador vid otillbörlig konkurrens" anses nödvändig bör en definition införas.

Ändringsförslag 10
Skäl 12

(12) ***Lagvalsregeln*** om kränkningar av privatlivet ***eller*** personlighetsskyddet ***bör bygga på en rimlig avvägning mellan motstående intressen, med hänsyn tagen till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Respekten för medlemsstaternas grundläggande principer i fråga om pressfrihet måste säkras genom en särskild skyddsregel***.	(12) ***En särskild regel bör införas*** om kränkningar av privatlivet ***och*** personlighetsskyddet***, i synnerhet med hänsyn till den roll som medierna spelar i samhället och med beaktande av EG-domstolens rättspraxis[1]. I synnerhet kan en väsentligt närmare anknytning till ett visst land anses existera med beaktande av faktorer som det land till vilket publikationen eller sändningen främst riktar sig, det språk som publikationen eller sändningen använder sig av eller försäljnings- respektive***

tittar-/lyssnarsiffror i ett visst land i förhållande till de totala försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna. Liknande hänsyn bör tas för Internetpublicering.

[1] Mål C-68/93 Fiona Shevill m.fl. REG 1995, s. I-415.

Motivering

Se motiveringen till det första ändringsförslaget till artikel 6.

Ändringsförslag 11
Skäl 12

(12) ***Lagvalsregeln om kränkningar av*** privatlivet ***eller*** personlighetsskyddet ***bör bygga på en rimlig avvägning mellan motstående intressen,*** med hänsyn tagen till ***Europeiska unionens stadga om de*** grundläggande ***rättigheterna och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Respekten för medlemsstaternas grundläggande principer i fråga om pressfrihet måste säkras genom en särskild skyddsregel.***	(12) ***En särskild regel bör införas för fall då*** privatlivet ***och*** personlighetsskyddet ***kränks av etermedierna eller pressen,*** med hänsyn tagen till ***den*** grundläggande ***principen om pressfrihet. Vilket land publikationen eller sändningen främst riktar sig till bör avgöras av faktorer som det språk publikationen eller sändningen använder sig av eller försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffror. I detta avseende kan det land från vilket redaktionen styrs utgöra en alternativ anknytningsfaktor.***

Motivering

Alternativt ändringsförslag som syftar till att tillgodose önskemål från etermedier och tidningsutgivare.

Ändringsförslag 12
Skäl 13

(13) Enligt artikel 174 i fördraget skall gemenskapens miljöpolitik syfta till en hög skyddsnivå och bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala. Detta är tillräckliga skäl för att vid	***utgår***

miljöskador låta den skadelidande välja den för denne förmånligaste lagen.

Motivering

Huvudreglerna täcker utmärkt väl frågor som rör miljöskador. Det är dessutom osäkert vad som avses med ”miljöskador” och denna förordning bör enbart befatta sig med frågan om vilken lag som skall tillämpas, inte med sakrättsliga regler om miljöansvar. Om en särskild regel för ”miljöskador” skulle anses absolut nödvändig bör en definition införas.

Ändringsförslag 13
Skäl 14

(14) Vid immaterialrättsintrång bör skyddslandsprincipen, som är universellt erkänd, fortsätta att gälla. Med uttrycket immaterialrätt ***avses*** i denna förordning upphovsrätt***,*** närstående rättigheter, rätt sui generis (av eget slag) i fråga om databasskydd och industriellt rättsskydd.	(14) Vid immaterialrättsintrång bör skyddslandsprincipen, som är universellt erkänd, fortsätta att gälla. Med uttrycket immaterialrätt ***bör*** i denna förordning ***avses*** upphovsrätt ***och*** närstående rättigheter, rätt sui generis (av eget slag) i fråga om databasskydd och industriellt rättsskydd.

Motivering

Syftet med ändringsförslaget är främst att förbättra terminologin i den engelska versionen.

Ändringsförslag 14
Skäl 15

(15) ***Liknande*** regler bör ***föreskrivas*** för ***skada som har vållats av annat än en skadeståndsgrundande händelse, till exempel*** obehörig vinst ***och*** tjänster utan uppdrag.	(15) ***Särskilda*** regler bör ***fastställas*** för ***ansvar till följd av*** obehörig vinst ***eller*** tjänster utan uppdrag.

Motivering

Särskilda regler bör fastställas för utomobligatoriskt ansvar till följd av obehörig vinst eller tjänster utan uppdrag.

Ändringsförslag 15
Skäl 18a (nytt)

	(18a) På utomobligatoriska förpliktelser till följd av kommande eller genomförda

strejkaktioner bör lagen i det land där aktionerna kommer att genomföras eller har genomförts tillämpas.

Motivering

Arbetstagares nationellt lagfästa rätt att vidta kollektiva åtgärder, inklusive strejkåtgärder, får inte undergrävas.

Ändringsförslag 16
Skäl 18b (nytt)

(18b) För att avgöra frågan om skadefördelning tillämpas den lagstiftning som väljs i enlighet med bestämmelserna i denna förordning, medan det eventuella skadeståndets storlek, som allmän regel, bör regleras genom de nationella bestämmelserna i domstolslandet. Med beaktande av förordning (EG) nr 44/2001 samt de fjärde och femte direktiven om motorfordonsförsäkringar, bör domstolen, i mål som rör trafikolyckor, tillämpa de bestämmelser för skadeståndets storlek som gäller där den skadelidande har sin vanliga vistelseort, under förutsättning att ett sådant tillvägagångssätt inte skulle vara orättvist.

Motivering

Det är viktigt att klargöra att bestämmelserna om skadeståndets storlek bör vara de som normalt tillämpas av den domstol där ärendet avgörs. Vid trafikolyckor blir det ofta mer rättvist att tillämpa bestämmelserna i den skadelidandes hemland (till exempel om den skadelidande behöver vård livet ut). Dessutom är det lämpligt att hänvisa till Bryssel I-förordningen och de fjärde och femte direktiven om motorfordonsförsäkringar, eftersom artikel 11.2 i den förordningen, tillsammans med fordonsförsäkringsdirektiven, gör det möjligt för skadelidande parter att väcka direkt talan mot försäkringsbolag i gränsöverskridande fall.

Ändringsförslag 17
Skäl 18c (nytt)

(18c) För att säkerställa att parterna och domstolen verkligen befattar sig med

frågan om tillämplig lag, bör parterna vara skyldiga att i det dokument som ligger till grund för förhandlingarna informera domstolen och svarandesidan om vilken lagstiftning de hävdar är tillämplig på hela eller vissa delar av skadeståndsfordran.

Motivering

Detta enkla krav säkerställer att båda parterna och domstolen verkligen befattar sig med frågan om tillämplig lag. Detta bidrar till rättssäkerheten.

Ändringsförslag 18
Skäl 18d (nytt)

(18d) Det är viktigt att klargöra att den domstol där ärendet har anhängiggjorts bör fastställa andelen utländsk lagstiftning i sitt eget yrkande.

Motivering

För närvarande varierar detta mellan de olika rättskipningsområdena, och ändringsförslaget syftar till att åstadkomma enhetlighet.

Ändringsförslag 19
Skäl 19

(19) Hänsyn till gemenskapsrättens konsekvens kräver att denna förordning inte påverkar bestämmelser om tillämplig lag eller bestämmelser av betydelse för valet av tillämplig lag som finns intagna i fördragen eller sekundärrätten, med undantag för denna förordning, såsom lagvalsregler på särskilda områden, internationellt tvingande regler av gemenskapsrättsligt ursprung, förbehållet för grunderna för gemenskapens rättsordning och de särskilda principer som gäller för den inre marknaden. Denna förordning syftar inte heller till att förhindra den inre marknadens funktion, särskilt då den fria rörligheten för varor	***utgår***

och tjänster, och genomförandet av den bör inte leda till det.

Motivering

Detta skäl har ändrats och numrerats som skäl 5a.

Ändringsförslag 20
Artikel 1, punkt 2, led d–e

d) personligt ansvar för delägare eller medlemmar och organ i denna egenskap för bolagets, föreningens eller den juridiska personens förpliktelser och personligt ansvar för personer som enligt lag har till uppgift att granska ***räkenskaper***,	d) personligt ansvar för delägare eller medlemmar och organ i denna egenskap för bolagets, föreningens eller den juridiska personens förpliktelser och personligt ansvar för personer som enligt lag har till uppgift att granska ***räkenskaperna i det företag som genomgår revision och dess medlemmar***,
e) utomobligatoriska förpliktelser mellan instiftare av en trust, trustees och förmånstagare till en trust,	e) utomobligatoriska förpliktelser mellan instiftare av en trust, trustees och förmånstagare till en trust ***som inrättats frivilligt***,

Motivering

Den första delen i detta ändringsförslag återspeglar farhågan att olika lagvalsregler skulle kunna vara tillämpliga till exempel då en potentiell köpare av ett företag väcker talan mot säljarens ekonomiska rådgivare och företagets revisorer.

Den andra delen avser truster och syftar till att uppnå en bättre överensstämmelse med 1985 års Haagkonvention om truster och att förebygga svårigheter och förvirring i samband med användning av truster i det anglosaxiska rättssystemet som ett sätt att hantera situationer som rör exempelvis obehöriga vinster.

Ändringsförslag 21
Artikel 1, punkt 2a (ny)

2a. Denna förordning skall inte påverka tillämpning eller antagande av rättsakter från Europeiska gemenskapernas institutioner som

a) på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser, eller

b) fastställer regler som skall tillämpas oavsett vilken nationell lag som enligt denna förordning reglerar den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, eller

c) förhindrar tillämpning av en bestämmelse eller bestämmelser i domstolslandets lag eller i den lag som skall tillämpas enligt denna förordning, eller

d) fastställer bestämmelser avsedda att bidra till den inre marknadens funktion, i den utsträckning de inte kan tillämpas tillsammans med den lag som avses i bestämmelserna i den internationella privaträtten.

Motivering

Det är att föredra att förordningens sakrättsliga tillämpningsområde behandlas i en enda artikel, som klart fastställer i vilka fall som gemenskapslagstiftningen har företräde framför internationell privaträtt. Det nya ledet d) syftar till att täcka befintliga instrument avseende den inre marknaden, som direktiven om television utan gränser och e-handel.

Ändringsförslag 22
Kapitel II, avsnitt 1, artikel 2a (ny)

Artikel 2a

Lagval genom avtal

1. Genom avtal som har ingåtts efter det att tvisten mellan dem uppstod eller – där en affärsförbindelse mellan jämbördiga företagsparter funnits på förhand – genom avtal som frivilligt har ingåtts innan tvisten mellan dem uppstod, får parterna komma överens om att en utomobligatorisk förpliktelse skall regleras av en lag som de själva väljer. Lagvalet måste vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av omständigheterna. Det får inte inverka på tredje mans rättigheter och skyldigheter och skall inte påverka tillämpningen av tvingande regler i enlighet med artikel 12.

2. Att parterna själva har valt tillämplig lag skall inte påverka det skydd som en anställd med anställningsavtal skulle få genom de tvingande reglerna

a) i det land där han eller hon vanligtvis utför sitt avtalsenliga arbete, eller

b) enligt lagen i det land där den verksamhet genom vilken han eller hon anställdes befinner sig, om den anställde arbetar i fler än ett land, eller

c) i det land till vilket avtalet har närmast anknytning.

3. Den omständigheten att parterna har valt en tillämplig lag skall, när alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för skadans uppkomst har anknytning till en eller flera medlemsstater i Europeiska gemenskapen, inte hindra tillämpningen av bestämmelser i gemenskapsrätten.

Motivering

Det verkar mer logiskt att flytta före detta artikel 10 till början av förordningen, eftersom det är klart att om parterna har ingått en överenskommelse om vilken lag som skall tillämpas så bör deras avsikt beaktas innan regler utifrån tillgrips för att fastställa tillämplig lag. Detta främjar också den rättsliga effektiviteten.

Vidare verkar det inte finnas någon anledning till att parter i en nära affärsförbindelse inte skulle kunna komma överens om vilken lag som skall tillämpas vid en skadeståndsgrundande händelse redan innan ett sådant anspråk ställs. Detta kan vara praktiskt för företag som redan från början vill reglera alla potentiella aspekter på deras förbindelse. Formuleringen av detta ändringsförslag syftar dock till att utesluta konsumentavtal och avtal som inte har ingåtts frivilligt (till exempel standardavtal) där de avtalande parterna inte är jämbördiga (till exempel försäkrings-, franchising- och licensavtal). Det verkar heller inte finnas någon anledning till att sådana överenskommelser inte skulle kunna ingås i samband med immaterialrätt.

De nya bestämmelserna om anställnings- respektive konsumentavtal motsvarar inställningen i Romkonventionen om avtalsförpliktelser.

Ändringsförslag 23
Artikel 3

1. ***På en utomobligatorisk förpliktelse***	1. ***Om det inte finns något avtal enligt***

tillämpas lagen i det land där skadan ***uppkom*** eller kan ***uppkomma***, oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket land eller vilka länder följdskador uppkom.

artikel 2a och om inget annat föreskrivs i denna förordning skall lagen i det land där skadan ***inträffar*** eller kan ***inträffa tillämpas på en utomobligatorisk förpliktelse som uppstår till följd av en skadeståndgrundande händelse***, oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket land eller vilka länder följdskador uppkom.

2. Om den person vars ansvar görs gällande och den skadelidande hade sin vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då skadan uppkom, skall dock lagen i det landet tillämpas.

3. Oavsett ***punkterna 1 och 2*** skall, om det framgår av de samlade omständigheterna att den utomobligatoriska förpliktelsen har väsentligt närmare anknytning till ett annat land, lagen i det landet tillämpas. ***En väsentligt närmare anknytning till ett annat land kan särskilt grundas på ett tidigare rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har en nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga.***

2. Oavsett ***punkt 1, och som undantag,*** skall, om det framgår av de samlade omständigheterna att den utomobligatoriska förpliktelsen har väsentligt närmare anknytning till ett annat land, lagen i det landet tillämpas.

Faktorer som kan beaktas för att fastställa om en väsentligt närmare anknytning till ett annat land föreligger för en utomobligatorisk förpliktelse är till exempel

a) beträffande avgörande av frågan om skadefördelning och rättskapacitet, det faktum att den skadevållande och den skadelidande har sin vanliga vistelseort i samma land eller att lagstiftningarna i de länder där den skadevållande och den skadelidande har sina vanliga vistelseorter i stora drag är identiska,

b) en befintlig rättslig eller faktisk förbindelse mellan parterna, till exempel ett avtal som har nära anknytning till den aktuella utomobligatoriska förpliktelsen,

c) behovet av att slutresultatet skall vara säkert, förutsebart och enhetligt,

d) skydd för rimliga förväntningar,

e) syftena i förarbetena till den utländska lag som skall tillämpas och följderna av att denna lag tillämpas.

3. Om så krävs skall domstolen, när lagvalsfrågan avgörs, analysera varje enskild del av tvisten för sig.

Motivering

För att tillgodose kraven på tydlighet, konsekvens och tillräcklig flexibilitet har föredraganden valt en flexibel huvudregel som bör tillämpas på alla skadeståndsvållande händelser, om det inte finns något lagval eller några särskilda bestämmelser i efterföljande artiklar, tillsammans med en bestämmelse som anger under vilka omständigheter denna huvudregel undantagsvis kan åsidosättas till följd av att det finns en väsentligt närmare anknytning till ett annat land än det som huvudregeln anger. Denna bestämmelse kan täcka produktansvar, otillbörlig konkurrens och miljöskador.

Om varje enskild del av en internationell tvist måste analyseras för sig, kan domstolarna, enligt föredragandens åsikt, genom att vid behov tillämpa olika lagar för olika delar av tvisten (dépeçage) undvika statuta odiosa (se Friedrich K. Juenger, The Problem with Private International Law, Rome 1999, Centro di studi e ricerche di diritto comparato e straniero).

Detta förstärks av punkt 2 c, där domstolen ges möjlighet att avstå från att tillämpa sådana bestämmelser i utländsk lag som skulle få orimliga konsekvenser.

Detta förslag syftar till att maximera rättssäkerheten samtidigt som domstolarna enligt eget omdöme kan välja den lösning som bäst stämmer överens med den skadelidandes behov av att rättvisa skipas och med parternas rimliga förväntningar. Risken för taktiskt val av domstol (”forum shopping”) minimeras också.

Paradoxalt nog leder inte extremt stela – och på ytan enkla – regler inte alltid till större rättssäkerhet eller till att resultatet blir förutsebart, vilket är mycket viktigt för rättstillämpare. Sådana regler leder till exempel ofta till att domstolarna ändrar rubriceringen på delar av ärendet och kallar dem processrättsliga så att man i enskilda fall skall kunna skipa rätt.

Ändringsförslag 24
Artikel 4

Artikel 4	***utgår***
Produktansvar	
Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3.2 och 3.3, skall på en utomobligatorisk förpliktelse till följd av	

en skada eller risk för skada vållad av en produkt med säkerhetsbrister tillämpas lagen i det land där den skadelidande har sin vanliga vistelseort, såvida inte den person vars ansvar görs gällande kan visa att produkten har saluförts i det landet utan personens samtycke; i så fall tillämpas lagen i det land där den person vars ansvar görs gällande har sin vanliga vistelseort.

Motivering

Ansvarsskyldighet för produkter med säkerhetsbrister täcks av den ändrade artikel 3.

Ändringsförslag 25
Kapitel II, avsnitt 1a, rubrik (ny)

AVSNITT 1A

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM SPECIFIKA SKADESTÅNDSGRUNDANDE HÄNDELSER OCH UTOMOBLIGATORISKA FÖRPLIKTELSER

Ändringsförslag 26
Artikel 5

Artikel 5 ***utgår***

Otillbörlig konkurrens

1. På en utomobligatorisk förpliktelse till följd av otillbörlig konkurrens tillämpas lagen i det land på vars territorium konkurrensförhållandena eller konsumenternas kollektiva intressen påverkas eller kan påverkas på ett direkt och väsentligt sätt.

2. Om otillbörlig konkurrens enbart påverkar en bestämd konkurrents intressen, skall artikel 3.2 och 3.3 tillämpas.

Motivering

Otillbörlig konkurrens omfattas av den ändrade artikel 3. I brist på tydlig definition av ”otillbörlig konkurrens” anser föredraganden att denna bestämmelse inte bör finnas med. Om en särskild regel för ”otillbörlig konkurrens” skulle anses absolut nödvändig i förordningen bör en definition införas.

Ändringsförslag 27
Artikel 6

1. På en utomobligatorisk förpliktelse till följd av en kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet tillämpas ***domstolslandets lag, om tillämpningen av den lag som anvisas i artikel 3 strider mot domstolslandets grundläggande principer om yttrande- och informationsfrihet***.	1. ***Vad avser den lag som är tillämplig*** på en utomobligatorisk förpliktelse till följd av en kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet ***skall lagen i det land där den mest betydande delen eller delarna av skadan uppstått eller sannolikt kommer att uppstå*** tillämpas***, men en väsentligt närmare anknytning till ett visst land kan anses existera med beaktande av faktorer som det land till vilket publikationen eller sändningen främst riktar sig, det språk som publikationen eller sändningen använder sig av eller försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffror i ett visst land i förhållande till de totala försäljnings- respektive tittar-/lyssnarsiffrorna eller en kombination av dessa faktorer. Denna bestämmelse skall även tillämpas mutatis mutandis på Internetpublicering***.
2. På replikrätt och liknande frågor tillämpas lagen i det land där programföretaget ***eller tidningsutgivaren*** har sin vanliga vistelseort.	2. På replikrätt och liknande frågor***, samt på rättsliga åtgärder avsedda att förebygga skada eller förbudstalan gentemot en tidningsutgivare eller ett programföretag angående innehållet i en publikation eller sändning,*** tillämpas lagen i det land där ***tidningsutgivaren eller*** programföretaget har sin vanliga vistelseort.

Motivering

Ändringen av artikel 6 är i överensstämmelse med domen i mål C-68/93 Fiona Shevill m.fl. (REG 1995, s. I-415). Regeln har formulerats så att den täcker situationer då en väsentligt närmare anknytning kan anses existera med det land där publikationen eller sändningen främst hör hemma. Detta kommer att bidra till större rättssäkerhet för tidningsutgivare och

programföretag och resultera i en klar och tydlig regel som gäller alla former av publicering, även på Internet.

Ändringen i punkt 2 om förbudsförelägganden är mer realistisk, eftersom sådana måste begäras och beviljas snabbt och dessutom är av tillfällig natur.

Ändringsförslag 28
Artikel 6

1. På en utomobligatorisk förpliktelse till följd av ***en kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet tillämpas domstolslandets lag, om tillämpningen av den lag som anvisas i artikel 3 strider mot domstolslandets grundläggande principer om yttrande- och informationsfrihet***.	1. På en utomobligatorisk förpliktelse till följd av ***att privatlivet och personlighetsskyddet kränks av en publikation eller sändning, skall den lag tillämpas som gäller i det land mot vilket publikationen eller sändningen främst riktar sig, alternativt lagen i det land där det redaktionella beslutet har fattas***.
2. På replikrätt och liknande frågor tillämpas lagen i det land där programföretaget ***eller tidningsutgivaren*** har sin vanliga vistelseort.	2. På replikrätt och liknande frågor***, samt på rättsliga åtgärder avsedda att förebygga skada, inklusive förbudstalan, såväl tillfällig som permanent, gentemot en tidningsutgivare eller ett programföretag angående innehållet i en publikation eller sändning,*** tillämpas lagen i det land där ***tidningsutgivaren eller*** programföretaget har sin vanliga vistelseort.

Motivering

Detta ändringsförslag är avsett som ett alternativ till det föregående. Det har införts på begäran av tidningsutgivare/programföretag.

Ändringsförslag 29
Artikel 6, punkt 2a (ny)

	2a. Punkt 2 skall också gälla vid kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet i samband med hantering av personuppgifter.

Motivering

Detta ändringsförslag syftar till att täppa till en lucka i förordningsförslaget.

Ändringsförslag 30
Artikel 6a (ny)

Artikel 6a

Strejkaktioner

På utomobligatoriska förpliktelser till följd av kommande eller genomförda strejkaktioner tillämpas lagen i det land där aktionerna kommer att genomföras eller har genomförts.

Motivering

Arbetstagarnas nationellt lagfästa rätt att vidta kollektiva åtgärder, inklusive strejkåtgärder, får inte undergrävas.

Ändringsförslag 31
Artikel 6b (ny)

Artikel 6b

Trafikolyckor

1. Fram till dess att gemenskapen har antagit specifik lagstiftning om lagvalsregler för trafikolyckor skall medlemsstaterna tillämpa antingen de allmänna reglerna i denna förordning, i enlighet med artikel 13, eller Haagkonventionen av den 4 maj 1971 om tillämplig lag rörande trafikolyckor.

2. Vid personskador till följd av trafikolyckor bör domstolen tillämpa de bestämmelser för skadeståndets storlek som gäller där den skadelidande har sin vanliga vistelseort, under förutsättning att ett sådant tillvägagångssätt inte skulle vara orättvist.

Ändringsförslag 32
Artikel 7

Artikel 7

Miljöskador

utgår

På en utomobligatorisk förpliktelse till följd av miljöskada tillämpas den lag som anvisas i artikel 3.1, såvida inte den skadelidande har valt att grunda sitt anspråk på lagen i det land där den skadevållande händelsen inträffade.

Motivering

Miljöskador kan behandlas enligt artikel 3 med dess nya ordalydelse. I avsaknad av definition av ”miljöskada” föredrar föredraganden att detta inte uttryckligen nämns.

Ändringsförslag 33
Kapitel II, avsnitt 2, rubrik

AVSNITT 2	***utgår***
BESTÄMMELSER OM UTOMOBLIGATORISKA FÖRPLIKTELSER TILL FÖLJD AV ANNAT ÄN EN SKADESTÅNDSGRUNDANDE HÄNDELSE	

Motivering

Denna rubrik är nu överflödig.

Ändringsförslag 34
Artikel 9

Artikel 9	***utgår***
Fastställande av tillämplig lag	
1. Om en utomobligatorisk förpliktelse till följd av annat än en skadeståndsgrundande händelse har anknytning till ett tidigare rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har en nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, tillämpas den lag som är tillämplig på det rättsförhållandet.	
2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 skall, om parterna hade sin	

vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då skadan uppkom, lagen i det landet tillämpas på den utomobligatoriska förpliktelsen.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1 och 2 tillämpas på en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i obehörig vinst lagen i det land där vinsten uppstod.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1 och 2 tillämpas på en utomobligatorisk förpliktelse som följer av en tjänst utan uppdrag lagen i det land där huvudmannen hade sin vanliga vistelseort vid den tidpunkt då tjänsten utfördes. Om en utomobligatorisk förpliktelse som följer av en tjänst utan uppdrag hänför sig till fysiskt skydd av en person eller åtgärder till skydd för bestämd egendom, tillämpas dock lagen i det land där personen eller egendomen befann sig vid den tidpunkt då tjänsten utfördes.

5. Oavsett punkterna 1, 2, 3 och 4 skall, om det framgår av de samlade omständigheterna att den utomobligatoriska förpliktelsen har väsentligt närmare anknytning till ett annat land, lagen i det landet tillämpas.

6. Oavsett denna artikel skall alla utomobligatoriska förpliktelser som följer av immaterialrättsintrång regleras av artikel 8.

Motivering

Ersätts av artiklarna 9a och 9b.

Ändringsförslag 35
Artikel 9a (ny)

Artikel 9a

Obehörig vinst

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse till

följd av obehörig vinst har anknytning till ett tidigare rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har en nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, tillämpas den lag som är tillämplig på det rättsförhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkt 1 och om parterna hade sin vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då händelsen som gav upphov till obehörig vinst inträffade, tillämpas det landets lag.

3. Om tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkterna 1 och 2, tillämpas lagen i det land där de händelser som gav upphov till obehörig vinst i huvudsak inträffade, oberoende av i vilket land den obehöriga vinsten uppstod.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna att den utomobligatoriska förpliktelsen till följd av obehörig vinst har väsentligt närmare anknytning till något annat land än det som avses i punkterna 1, 2 eller 3, tillämpas det landets lag.

Motivering

Dessa bestämmelser ligger mycket nära de allmänna bestämmelserna för skadeståndsgrundande händelser. Föredraganden håller inte med kommissionen om att tillämplig lag vid fall av obehörig vinst skall vara lagen i det land där den obehöriga vinsten uppstår. Platsen där den obehöriga vinsten uppstår kan vara fullständigt slumpartad (till exempel beroende på var en brottsling öppnar det bankkonto som pengarna olagligen förs över till).

Ändringsförslag 36
Artikel 9b (ny)

Artikel 9b

Tjänster utan uppdrag

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse till följd av en eller flera tjänster utan uppdrag har anknytning till ett tidigare rättsförhållande mellan parterna, såsom

ett avtal som har en nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, tillämpas den lag som är tillämplig på det rättsförhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkt 1 och om parterna hade sin vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då händelsen som gav upphov till förlusten eller skadan inträffade, tillämpas det landets lag.

3. Om tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkterna 1 och 2, tillämpas lagen i det land där tjänsterna utfördes.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna att den utomobligatoriska förpliktelsen till följd av en eller flera tjänster som utförts utan uppdrag har väsentligt närmare anknytning till något annat land än det som avses i punkterna 1, 2 eller 3, tillämpas det landets lag.

Motivering

Dessa bestämmelser ligger mycket nära de allmänna bestämmelserna för skadeståndsgrundande händelser.

Ändringsförslag 37
Artikel 10

Artikel 10	***utgår***
Lagval genom avtal	
1. Med undantag för sådana utomobligatoriska förpliktelser som regleras i artikel 8 får parterna, efter det att tvisten mellan dem har uppstått, genom avtal komma överens om att en utomobligatorisk förpliktelse skall regleras av en lag som de själva väljer. Lagvalet måste vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av omständigheterna. Det försämrar inte heller tredje mans rättigheter.	

2. Den omständigheten att parterna har valt en lag skall, när alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för skadans uppkomst hade anknytning till ett annat land än det vars lag har valts, inte hindra tillämpningen av sådana regler i det landet som inte kan avtalas bort, härefter benämnda ”tvingande regler”.

3. Den omständigheten att parterna har valt en lag i tredje land skall, när alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för skadans uppkomst hade anknytning till en eller flera medlemsstater i Europeiska gemenskapen, inte hindra tillämpningen av tvingande regler i gemenskapsrätten.

Motivering

Ersätts av den nya artikel 2a.

Ändringsförslag 38
Artikel 11, led a

a) ***förutsättningarna*** för och omfattningen av ansvaret, däribland fastställandet av ***vilka*** personer ***som kan hållas ansvariga för sina handlingar***	a) ***grunden*** för och omfattningen av ansvaret, däribland fastställandet av ***de*** personer ***vars handlingar ger upphov till ansvarighet,***

Motivering

Detta utgör dels en korrigering av den engelska versionen för att nå överensstämmelse med andra språkversioner, dels en anpassning av ordalydelsen till befintliga internationella konventioner på det privaträttsliga området.

Ändringsförslag 39
Artikel 11, stycke 1a (nytt)

Om inget annat sägs i denna förordning eller i ett giltigt lagvalsavtal skall domstolen tillämpa sina nationella bestämmelser för skadeståndets omfattning, såvida inte omständigheterna i fallet är sådana att en annan stats

bestämmelser skall tillämpas.

Motivering

Detta klargör läget beträffande skadeståndets storlek. Normalt tillämpar domstolen sin nationella lagstiftning, men vid till exempel trafikolyckor kan domstolen tillämpa ett annat lands bestämmelser.

Ändringsförslag 40
Artikel 11a (ny)

Artikel 11a

Anspråk på tillämplig lag

Varje part som inför nationell domstol lägger fram en sådan fordran eller motfordran som omfattas av denna förordning skall, genom en enkel förklaring i fordran eller i annan motsvarande handling som ligger till grund för förhandlingarna, meddela domstolen och alla övriga parter vilken lagstiftning som han eller hon hävdar är tillämplig på hela eller vissa delar av fordran.

Motivering

Detta enkla krav säkerställer att båda parterna och domstolen verkligen befattar sig med frågan om tillämplig lag. Detta bidrar till rättssäkerheten.

Ändringsförslag 41
Artikel 11b (ny)

Artikel 11b

Fastställande av andelen utländsk lagstiftning

1. Domstolen skall fastställa andelen utländsk lagstiftning i sitt eget yrkande. Parterna kan bli skyldiga att bidra till detta.

2. Om det inte går att fastställa andelen utländsk lagstiftning och om parterna accepterar det, skall domstolens

nationella lagstiftning tillämpas.

Motivering

Detta klargörande bör bidra till att tillämpningen av utländsk lagstiftning blir mer enhetlig inom EU.

Ändringsförslag 42
Artikel 12

1. ***När lagen i ett visst land tillämpas enligt*** denna förordning ***kan tvingande bestämmelser i lagen i ett annat land till vilket situationen har nära anknytning tillerkännas verkan, om och i den utsträckning som dessa regler, enligt lagen i det senare landet, skall tillämpas*** oavsett vilken lag som ***är tillämplig*** på den utomobligatoriska förpliktelsen. ***Vid bedömningen av om sådana tvingande regler skall tillerkännas verkan skall hänsyn tas till deras art och syfte liksom till följderna av att de tillämpas eller inte tillämpas.***	1. Denna förordning ***skall inte begränsa tillämpningen av regler i domstolslandets lag när de är tvingande*** oavsett vilken lag som ***i övrigt skall tillämpas*** på den utomobligatoriska förpliktelsen.
2. ***Denna förordning skall inte begränsa tillämpningen av regler i domstolslandets lag när de är tvingande*** oavsett vilken lag som ***i övrigt*** skall tillämpas på den utomobligatoriska förpliktelsen.	2. ***När lagen i ett visst land tillämpas enligt denna förordning kan tvingande bestämmelser i lagen i ett annat land till vilket situationen har nära anknytning tillerkännas verkan, om och i den utsträckning som dessa regler, enligt lagen i det senare landet,*** skall tillämpas oavsett vilken lag som ***är tillämplig*** på den utomobligatoriska förpliktelsen. ***Vid bedömningen av om sådana tvingande regler skall tillerkännas verkan skall hänsyn tas till deras art och syfte liksom till följderna av att de tillämpas eller inte tillämpas.***

Motivering

Punkternas ordningsföljd blir mer logisk så här. Den engelska texten har anpassats så att den överensstämmer med övriga språkversioner.

Ändringsförslag 43
Artikel 13

Oavsett vilken lag som skall tillämpas skall, vid fastställande av ansvar, hänsyn tas till ordnings- och säkerhetsbestämmelser som gällde på platsen och vid tidpunkten för den skadevållande händelsen.	Oavsett vilken lag som skall tillämpas skall, vid fastställande av ansvar, hänsyn tas***, som ett rättsfaktum,*** till ordnings- och säkerhetsbestämmelser som gällde på platsen och vid tidpunkten för den skadevållande händelsen.

Motivering

Detta sägs i kommissionens motivering, och det bör även finnas med i själva förordningstexten.

Ändringsförslag 44
Artikel 14

Den skadelidandes rätt att väcka talan direkt mot skadevållarens försäkringsgivare regleras av den lag som är tillämplig på den utomobligatoriska förpliktelsen, såvida inte den skadelidande har valt att grunda sitt anspråk på den lag som är tillämplig på försäkringsavtalet.	Den skadelidandes rätt att väcka talan direkt mot skadevållarens försäkringsgivare regleras av den lag som är tillämplig på den utomobligatoriska förpliktelsen, såvida inte den skadelidande har valt att grunda sitt anspråk på den lag som är tillämplig på försäkringsavtalet ***förutsatt att denna möjlighet föreskrivs i någon av dessa lagar***.

Motivering

Ett förtydligande som begärts av försäkringsbranschen.

Ändringsförslag 45
Artikel 17, punkt 2a (ny)

	2a. Oavsett vad som sägs i artiklarna 11 a och 11 b respektive punkterna 1 och 2 i denna artikel skall bestämmelserna i denna förordning inte vara tillämpliga i samband med bevisfrågor och processuella frågor.

Motivering

Denna ändring motsvarar artikel 1.2 h i Romkonventionen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

Ändringsförslag 46
Artikel 22

Tillämpning av en regel i den lag som anvisas i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning.	***1.*** Tillämpning av en regel i den lag som anvisas i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning ***1a. I synnerhet får tillämpningen av en lagregel i något land som anges i denna förordning vägras och/eller domstolslandets lag tillämpas endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med de grundläggande fri- och rättigheterna i enlighet med Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, nationella konstitutionella bestämmelser och internationell humanitär rätt.*** ***1b. Att tillämpa en bestämmelse i den lag som anvisas i denna förordning, om den leder till utdömande av icke-kompensatoriskt skadestånd, såsom skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa, kan dessutom anses stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning.***

Motivering

Den nya punkt 1a utgör ett klarläggande av begreppet rättsordning på gemenskapsnivå.

Den nya punkt 1b har lagts till eftersom det är tänkt att utöver denna förordnings tillämpningsområde införa ”gemenskapens rättsordning” som nytt begrepp och undanröja möjligheten att bevilja skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa såsom kommissionen föreslagit i artikel 24. Föredraganden är medveten om att förekomsten av sådant skadestånd kan fungera som ett incitament till att parterna vänder sig till olika länder och instanser (”forum shopping”) och har därför i den nya artikeln om översyn infört en skyldighet för kommissionen att utreda hela frågan om denna typ av skadestånd i samband med att genomförandet av denna förordning ses över.

Ändringsförslag 47
Artikel 23

Artikel 23 ***utgår***

Förhållandet till andra gemenskapsrättsliga bestämmelser

1. Denna förordning skall inte inverka på tillämpningen av bestämmelser som ingår i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna eller i rättsakter utfärdade av Europeiska gemenskapernas institutioner och som

– på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser, eller

– fastställer regler som skall tillämpas oavsett vilken lag som enligt denna förordning reglerar den utomobligatoriska förpliktelsen i fråga, eller

– är till hinder för att tillämpa en bestämmelse eller bestämmelser i domstolslandets lag eller i den lag som skall tillämpas enligt denna förordning.

2. Denna förordning skall inte inverka på gemenskapsinstrument som, på särskilda områden vilka samordnas genom sådana instrument, kräver att tjänster eller varor tillhandahålls med iakttagande av nationella bestämmelser som gäller i den medlemsstat där tjänsteleverantören är etablerad, och som på det samordnade området endast på vissa villkor tillåter en begränsning av den fria rörligheten för tjänster eller varor från en annan medlemsstat.

Motivering

Motsvarande bestämmelser har införts i artikel 1.2a.

Ändringsförslag 48
Artikel 24

Artikel 24	***utgår***
Icke-kompensatoriskt skadestånd	
Det strider särskilt mot grunderna för gemenskapens rättsordning att tillämpa en bestämmelse i den lag som anvisas i denna förordning, om den leder till utdömande av icke-kompensatoriskt skadestånd, såsom skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa.	

Motivering

Föredraganden ställer sig i grund och botten positiv till denna bestämmelse men föredrar att lägga till en ändrad version till artikel 22.

Ändringsförslag 49
Artikel 25

Denna förordning skall inte inverka på tillämpningen av internationella konventioner som medlemsstaterna har tillträtt vid tidpunkten för denna förordnings antagande och som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser.	***1.*** Denna förordning skall inte inverka på tillämpningen av internationella konventioner som medlemsstaterna har tillträtt vid tidpunkten för denna förordnings antagande och som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser.
	2. Bestämmelserna i denna förordning skall ha företräde framför bestämmelserna i internationella konventioner som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater, såvida inte dessa konventioner finns med i förteckningen i bilaga 1.

Ändringsförslag 50
Artikel 26a (ny)

	Artikel 26a
	Översyn
	Senast …* skall kommissionen förelägga Europaparlamentet, rådet och Europeiska

ekonomiska och sociala kommittén en rapport om tillämpningen av denna förordning och om så är nödvändigt presentera ytterligare förslag för att anpassa den.

När denna rapport utarbetas skall kommissionen fästa särskild uppmärksamhet vid konsekvenserna av det sätt på vilket utländsk lagstiftning behandlas inom de olika rättssystemen och vid skadeståndsfrågorna, till exempel möjligheten att inom vissa rättssystem utdöma skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa.

Kommissionen skall också undersöka om det bör läggas fram ett särskilt förslag till rättsakt om val av tillämplig lag vid trafikolyckor.

Rapporten skall omfatta en analys av i vilken utsträckning medlemsstaternas domstolar i praktiken tillämpar utländsk lagstiftning och rekommendationer om huruvida det behövs gemensamma riktlinjer för tillämpning av utländsk lagstiftning.

**** Tre år efter det datum då denna förordning antagits.***

Motivering

Föredraganden anser att en sådan översynsklausul är både önskvärd och nödvändig.

MOTIVERING

De ändringsförslag som läggs fram med avseende på förslaget till förordning syftar till att rationalisera och förenkla det ursprungliga förslaget. Föredraganden anser att det bästa tillvägagångssättet vore att först se om parterna enats om vilken lag som bör vara tillämplig (artikel 2a). Föredraganden kan i själva verket inte se något skäl till varför parterna inte skulle kunna enas om att låta den av dem valda lagen tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser redan innan det uppstår en tvist, och inte endast efter det att en tvist uppstått, när det utan tvivel står klart att de redan tidigare haft nära handelsförbindelser. Föredraganden har även sett till att det blir möjligt att nå sådana överenskommelser när det gäller tvister i samband med immateriella rättigheter. Föredraganden är medveten om att detta är kontroversiellt, men hon anser att det är värt att diskuteras.

Annars bör domstolarna tillämpa antingen de regler som finns i artikel 3 eller de därpå följande reglerna om specifika utomobligatoriska förpliktelser.

Huvudalternativet i artikel 3 är tillämpning av lagen i det land där skadan inträffar (lex loci delicti commissi). Om det klart framgår att den utomobligatoriska förpliktelsen har väsentligt närmare anknytning till ett annat land skall dock lagen i det landet undantagsvis tillämpas. De anknytningsfaktorer som särskilt nämns gör det möjligt för domstolarna att tillämpa lagen i det land där den skadelidande och den skadevållande har sin vanliga vistelseort eller ta hänsyn till en befintlig rättslig eller faktisk förbindelse mellan parterna. I leden c och d framgår det tydligt att detta syftar till att göra slutresultatet säkert, förutsebart och enhetligt samt att skydda rimliga förväntningar.

Föredraganden anser att många fall är så komplexa att ett flexibelt system fungerar bättre än en uppsättning oflexibla regler för varje typ av utomobligatorisk förpliktelse. Små sakskillnader i olika fall kan kraftigt förändra vad parterna rimligen kan förvänta sig och vilka strategiska hänsyn som måste beaktas. Tvister i en sammanslutning av stater utan inre gränser, med olika rättssystem men med ett gemensamt arv i form av människorättsbestämmelser och gemenskapens regelverk, måste dessutom ofta lösas med hjälp av ett lappverk av olika rättsbestämmelser (dépeçage). Därför sägs det i artikel 3.3 att domstolen vid behov måste analysera varje enskild del av tvisten för sig. Detta kan bland annat bli nödvändigt för att undvika tillämpning av statuta odiosa från icke-EU-länder. Det väsentliga är att domstolarna ges ett tydligt instrument som ger dem tillräcklig flexibilitet för att kunna skipa rätt för parterna i enskilda fall.

Beträffande trafikolyckor anser föredraganden att eftersom flera medlemsstater har ratificerat Haagkonventionen bör de kunna fortsätta att tillämpa den tills ett gemenskapsinstrument har antagits. Eftersom det i vissa fall helt klart skulle vara mer rättvist att utdöma skadestånd för personskador enligt skalorna i den skadelidandes hemland och inte enligt skalorna i det land där olyckan inträffade, har en sådan bestämmelse också införts. I detta sammanhang anser föredraganden att det är viktigt att inkludera en hänvisning till Bryssel I-förordningen och de fjärde och femte direktiven om motorfordonsförsäkring, enligt vilka den skadelidande kan väcka direkt talan mot försäkringsbolagen. Föredraganden har också gjort klart att frågan om skadeståndets storlek bör avgöras enligt domstolslandets lag, utom i de fall som särskilt anges i förordningen.

Föredraganden har infört särskilda bestämmelser om ärekränkning, obehörig vinst, tjänster utan uppdrag och skadeståndsgrundande händelser till följd av strejkaktioner.

Däremot har hon strukit de särskilda bestämmelserna om produktansvar, otillbörlig konkurrens och miljöskador eftersom, i brist på övertygande bevis om motsatsen och tydliga definitioner av de berörda skadeståndsgrundande händelserna, de allmänna bestämmelserna är tillräckliga för att man skall kunna hantera dessa situationer. Föredraganden är dock öppen för goda argument om att särskilda bestämmelser om produktansvar behövs, men hon vill absolut inte ha några bestämmelser om otillbörlig konkurrens och miljöskador utan tydliga definitioner som klargör vilka skadeståndsgrundande händelser som dessa begrepp avser.

När det gäller kränkningar av privatlivet och personlighetsskyddet anser föredraganden att det i princip bör vara lex loci delicti commissi som tillämpas, men att domstolen bör ha möjlighet att överväga om det finns ett uppenbart tydligare samband med det land där publicering eller sändning skett, med beaktande av försäljning per medlemsland, lyssnar- och tittarsiffror med mera. I överensstämmelse med Bryssel I-förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område får domstolen även ta hänsyn till vilken publik publikationen eller sändningen i första hand riktar sig till. Med tanke på att även Internetpublicering omfattas kommer det att bli möjligt att undvika ett läge där olika bestämmelser tillämpas på samma publikation beroende på om den publiceras online eller ej. Föredraganden anser att detta bör bidra till ökad rättssäkerhet. För att beakta de argument som framförts från tidningsutgivare och etermedier har hon också erbjudit alternativ till de berörda bestämmelserna för att möjliggöra en uttömmande debatt i utskottet.

När det gäller andra utomobligatoriska förpliktelser har föredraganden valt att för enkelhetens skull behandla obehörig vinst och tjänster utan uppdrag i två särskilda artiklar.

Föredraganden är medveten om att hennes tillvägagångssätt avviker från det som används i traditionella internationella konventioner inom internationell privaträtt, men önskar påpeka att den rättsakt som håller på att utarbetas är en del av gemenskapslagstiftningen och därför måste tillgodose olika krav. I motsats till tidigare rättsakter, där gemenskapen övertagit en befintlig internationell konvention om privaträtt, fanns det i detta fall ingen tidigare konvention, vilket erbjuder ett unikt tillfälle att lagstifta i ett sammanhang som är specifikt för gemenskapen. Föredraganden har särskilt vinnlagt sig om att se till att förordningen kan samexistera med lagstiftningen om den inre marknaden och främja en välfungerande inre marknad i stället för att utgöra ett hinder för den. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt förordningen i förhållande till direktivet om television utan gränser och direktivet om elektronisk handel. Föredraganden har varit angelägen om att föreslå ett principiellt holistiskt tillvägagångssätt genom vilket man borde undvika behovet av förvirrande uppdelningar och särskilda bestämmelser, nu och i framtiden, eftersom dessa enbart gör vår lagstiftning mer komplex att ta sig igenom och mindre insynsvänlig.

Det har även ägnats uppmärksamhet åt grunderna för rättsordningen. Föredraganden anser att det är viktigt att tydliggöra att det finns ansatser till grunder för en gemenskapsrättsordning, vilket avspeglas i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, stadgan om de grundläggande rättigheterna, nationella grundlagsbestämmelser och internationell humanitär rätt. Hänvisningen till internationell

humanitär rätt har uttryckligen lagts till för att undvika att domstolar skall behöva tillämpa bestämmelser som finns i en lag i ett land utanför gemenskapen och som skulle vara oförenliga med europeiska värdesystem, även om det redan är underförstått genom föredragandens nya formulering av artikel 3.

Föredraganden har även klargjort att bevisfrågor och processuella frågor inte omfattas av förordningens tillämpningsområde, i överensstämmelse med den internationella privaträttens traditionella regler. Hon har dock infört bestämmelser som syftar till att se till att nationella förfaranden utformas så att domstolarna är skyldiga att beakta frågan om tillämplig lag när talan väcks i ärenden som omfattas av denna förordning. Detta krävs för att garantera enhetlig tillämpning i hela EU.

Dessutom har bestämmelsen om grunderna för rättsordningen (ordre public) utvidgats till att även omfatta skadestånd vars enda syfte är att avskräcka eller bestraffa (”exemplary and punitive damages”), eftersom föredraganden anser att det i en rättsakt som denna juridiskt inte är möjligt att lagstifta om ett förbud mot sådant skadestånd. Föredraganden har emellertid lagt till en översynsklausul genom vilken kommissionen ges i uppdrag att, tre år efter det att förordningen antagits, undersöka frågan om skadestånd och dess följder när det gäller s.k. forum shopping, det vill säga taktiskt val av domstol.

Med tanke på det missnöje som uttryckts när det gäller Haagkonventionen om trafikolyckor föreslår föredraganden att kommissionen skall uppmanas att överväga att föreslå en gemenskapsrättsakt på detta område. I avvaktan på detta bör trafikolyckor kunna hanteras på ett tillfredsställande sätt i enlighet med denna förordning, som uttryckligen gör det möjligt att fortsätta att tillämpa Haagkonventionen för de medlemsstater som har ratificerat den. I detta sammanhang vill föredraganden peka på de problem som orsakas av skillnaderna i hur stora skadestånd som utdöms av domstolarna i de olika medlemsstaterna, en fråga som hon anser bör uppmärksammas.

En annan central aspekt i denna översyn bör gälla frågan på vilket sätt nationella domstolar i praktiken hanterar tillämpning och användning av utländsk rätt. Man behöver samla fler belägg på området för att se till att det sker en jämlik behandling i förhållande till nationell lagstiftning, så att förtroendet för användning av utländsk rätt i nationella domstolar uppmuntras och det upplevda behovet av forum shopping motverkas.

Föredraganden vill understryka att denna förordning bör anses utgöra ett stöd för medlemsstaternas olikartade privaträttsliga traditioner, som uppstått till följd av deras enskilt unika historiska, kulturella och sociala omständigheter, samtidigt som den på gemenskapsnivå erbjuder tydliga riktlinjer för hur dessa olikartade traditioner bör erkännas när det uppstår konflikter, genom att prioriteringarna i den övergripande gemenskapsrättsordningen ges rätt tyngd. Föredraganden önskar att avsluta med att säga att denna förordning bör utgöra en hjälp när det gäller att se till att gemenskapsprinciperna om ömsesidigt erkännande och förtroende mellan medlemsstaternas domstolar upprätthålls.

Slutligen önskar föredraganden tacka all dem som har bistått henne med råd och kritik, särskilt dem som har medverkat i projektteamets arbete. Föredraganden har noga studerat den schweiziska federala lagen om internationell privaträtt, Förenta staternas Second Restatement

och andra rättsliga instrument från federala stater innan hon drog sina slutsatser angående lämpligt system.